

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva.....	8
3.3	Psychosociální podmínky	9
3.4	Organizace chodu.....	10
3.5	Řízení mateřské školy.....	12
3.6	Personální a pedagogické zajištění	15
3.7	Spoluúčast rodičů.....	16
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	17
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	18
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	18
4	Organizace vzdělávání.....	20
5	Charakteristika vzdělávacího programu	22
5.1	Zaměření školy	22
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	22
5.3	Metody a formy vzdělávání	22
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	23
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	24
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	24
6	Vzdělávací obsah.....	26
6.1	Integrované bloky	26
6.1.1	Jaro.....	26
6.1.2	Léto	32
6.1.3	Podzim.....	36
6.1.4	Zima.....	42
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	47
6.3	Dílní projekty a programy	47
7	Systém evaluace.....	48

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Pomoz mi, abych to dokázal sám...

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola Bohuslava Reynka, Lípa, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY:

Lípa 66

KONTAKTY:

e-mail: zslipa@zslipa.cz,

web: www.zslipa.cz

REDIZO: 600086607

IČO: 70891656

IZO: 102006296

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Věra Lacinová Vítková

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: kolektiv učitelů

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Lípa

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Lípa 93, 58257

KONTAKTY:

Telefon: 569 437 121

email: lipa@hbnet.cz

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: Od 1. září 2022

VERZE ŠVP: 1

ČÍSLO JEDNACÍ: ZSL 401/01/22

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 31. 8. 2022

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 20. 9. 2022

.....
ředitel školy

Mgr. Věra Lacinová Vítková

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 103

Počet tříd: 4

Počet pracovníků: 9

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Základní škola a Mateřská škola Bohuslava Reynka, Lípa, příspěvková organizace je plně organizovanou venkovskou školou –součástí je základní škola s 1. až 9. postupným ročníkem, mateřská škola s kapacitou 103 dětí, školní jídelna a školní družina. Celý areál školy je umístěn v klidné části obce, skládá se ze 4 budov, dětského hřiště, školního pozemku a prostoru pro relaxaci dětí a žáků.

Škola nese jméno básníka, překladatele a grafika Bohuslava Reynka, který se narodil a žil v blízkém Petrkově.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Budova mateřské školy má dvě patra a přístavbu. V přízemí je třída Medvídků a třída Žabiček II. V přístavbě MŠ je třída Žabiček I. a v 1. patře je třída Myšiček. Dále se v budově nachází 2 výdejny - jídelny, kancelář zástupce ředitelky ZŠ pro MŠ, šatny, sklady pomůcek, sklady lůžkovin, sociální zařízení pro děti MŠ a sociální zařízení pro dospělé.

Třída Medvídků a třída Myšiček je prostorná, dělená zatahovacími dveřmi – jedna část slouží v době podávání jídla jako jídelna.

V červenci a srpnu 2009 proběhla kompletní rekonstrukce sociálního zařízení pro děti i dospělé v obou patrech budovy.

V roce 2013 se uskutečnila přístavba budovy stávající mateřské školy.

Informace z historie školy:

Mateřská škola v Lípě vznikla adaptací původního bytu ředitele školy p. Kostkana v prostorách budovy základní školy. Provoz byl zahájen 15. 12. 1977 v souvislosti s otevřením přístavby základní školy a navazuje na tradice žňových útulků z padesátých let 20. století. Ředitelkou se stala p. Pelikánová, učitelkou p. Prokšová – obě z Havlíčkova Brodu. Provozní pracovníci p. Melounová a p. Strnadová. JZD hradilo mzdu provozním pracovním, každodenně zajišťovalo dovážení obědů ze ZDŠ Sady v Havlíčkově Brodě. Za materiální pomoci JZD byla vybavena zahrada průlezkami a houpačkami.

Kapacita jednotřídní MŠ byla 32 dětí. První rok provozu plnila především funkci sociální. Ve školním roce 1978 – 1979 bylo počítáno s prací podle nových učebních osnov s navázáním úzké spolupráce se ZDŠ. Mateřskou školu navštěvovaly děti z Lípy, Petrkova, Svatého Kříže a Kochánova.

Nová budova mateřské školy byla otevřena 13. května 1990. byla postavena za svépomoci občanů z Lípy. Tato budova byla sice stavěna jako dvoutřídní MŠ, ale v této době nebyl počet dětí tak velký, aby byly zaplněny obě třídy. Z tohoto důvodu byla otevřena pouze jedna třída a to v prvním patře. Přízemí využívá od září základní škola.

Pro velký počet zájemců o MŠ vznikají 1. září 1994 dvě oddělení.

Od 1. 1. 2001 se mateřská škola stala součástí právního subjektu Základní školy Bohuslava Reynka Lípa.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory. Tři třídy odpovídají maximální kapacitě 28 dětí. Mateřská škola má ještě čtvrtou třídu o maximální kapacitě 19 dětí. V každé třídě je dostatek prostoru na volný pohyb dětí a prostor na stravování (svačina). Ve třídě Medvídků a Myšiček je část třídy během poledních hodin využívána jako jídelna-výdejna pro celou MŠ.

Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (lůžka) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a jsou estetického vzhledu. Dětský nábytek je v každé třídě koncipován tak, aby vyhovoval všem věkovým kategoriím (2-6 let). Umývárny a toalety jsou vybaveny, aby odpovídaly maximální kapacitě dětí ve třídě. Při odpočinku má každé dítě své lehátko a lůžkoviny. Tyto věci jsou uloženy ve skladu lůžkovin v místech označených značkou dítěte.

V každé třídě jsou hračky, vybavení a pomůcky rozvrženy tak, aby odpovídaly počtu dětí i jejich věku. Pedagogové mají povinnost tyto hračky a pomůcky průběžně kontrolovat, obnovovat a plně využívat při své práci s dětmi.

Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a využívat během jejich pobytu ve školce. Každá hračka a pomůcka má určené své místo, děti od začátku školního roku ví, které hračky a pomůcky mohou využívat bez pomoci p. učitelky a u kterých pomůcek je třeba pomoci.

V mateřské škole je prostředí upraveno tak, aby měli rodiče i děti přístup k dětským výtvorům. V každé šatně jsou nástěnky, na které mají pedagogové povinnost vyvěšovat práce dětí. Rodiče tak mohou sledovat pokroky a úspěchy svého dítěte a společně je s dítětem konzultovat. Dále má v každé třídě dítě svůj šanon se všemi výtvarnými díly. Tento šanon je volně přístupný rodičům a děti si celý jeho obsah odnášejí na konci školního roku domů jako výsledek své celoroční práce ve školce.

K budově školy přiléhá prostorná zahrada, která je celoročně využívána k pobytu venku. Při vhodném počasí sem přenášíme i některé výchovné činnosti. Zahrada je dělena na dvě části. Severní část je v přírodním stylu. Je zde přírodní pískoviště a plochy na hraní si s kameny, vrbový tunel a dřevěné palisády jako překážková dráha. V jižní části je zahrada vybavena dvěma pískovišti, dvěma dřevěnými domečky, kolotočem, houpačkou, houpadly a brouzdalištěm pro děti.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Prostor mateřské školy je pro děti dostatečně bezpečný. V každé třídě se

dostatečně větrá. Čistotu každé třídy zajišťují nejen pedagogové a děti po hře nebo činnostech, ale hlavně p. uklízečka.

Severní část zahrady se bude do budoucna dále budovat - je naplánována přírodní kuchyňka s tekoucí vodou. Dále je v plánu na zahradu umístit pítka pro děti.

3.2 Životospráva

Stravu p. kuchařky donáší ze školní jídelny, která je mimo budovu mateřské školy, ale v její těsné blízkosti. Jídlo je přenášeno v nerezových várnících a je velmi dobré kvality. Děti obědvají v mateřské škole ve dvou třídách s jídelnou - výdejnou. Od 7.15 – 16.30 hodin je zajištěn pitný režim - možnost dětí kdykoli se napít čaje, vody. Nápoje jsou k dispozici po celý den i při pobytu na školní zahradě. Mezi jídlem nejsou více jak tříhodinové intervaly. Strava je pestrá, vyvážená a plnohodnotná. Jídelníček koncipuje vedoucí jídelny za přísných stravovacích norem. Denně obsahuje syrovou zeleninu či ovoce. Děti si samy regulují množství jídla, nejsou nuceny, pokud už nemohou nebo jim něco nechutná. Děti, které mají problém s jídlem, se snažíme vhodně motivovat.

Režim dne mateřské školy není striktně daný. Je pružný a lze ho upravovat dle aktuálních potřeb, situací či neplánovaných událostí. Budova MŠ je po celou dobu provozu uzavřena. V případě potřeby vstupu do budovy je nutné použít zvonky s kamerou u vchodových dveří.

6.00 - 8.30 (9.00)	- ranní hry
7.30 - 8.30 (9.00)	- svačina
8.30 - 9.30 (9.00 - 10.00)	- ranní kruh, centra aktivit, hodnotící kruh
9:30 (10.00) - 11:30 (12:00)	- pobyt venku
12.00 (12:30) – 13.15 (14:30)	- odpočinek
14.00 (14:30) – 14:30 (15.00)	- svačina
14.00 – 16.30	- odpolední činnosti, odchod dětí domů

K pobytu venku využíváme v co největší míře školní zahradu, kde mají děti nejlepší příležitost ke spontánním pohybovým aktivitám a celkovému uvolnění organismu. Také chodíme na procházky po vesnici a též chodíme na poznávací vycházky po okolí Lípy - do lesů, na louky. Pobyt venku probíhá za jakéhokoliv počasí.

Během celého dne mají děti dostatek času k volnému pohybu jak na školní zahradě, tak v prostorách tříd.

Odpočinek probíhá po obědě na lehátkách. Paní učitelka přečte pohádku a pro děti, které neusínají, se ještě pouští pohádka na CD. Děti, které neusnou, vstávají dříve a vybírají si takové činnosti, které neruší spící děti. Tato chvíle je využívána i na individuální práci s dětmi.

Pro udržování zdravého životního stylu dětí slouží nejen vyvážená strava ze školní jídelny, ale také dostatek zdravého pohybu, proto je k dispozici od podzimu do léta tělocvična v ZŠ. Zde využíváme dostatek pomůcek a náradí a snažíme se v dětech probudit chuť ke sportu a pohybu. V zimních měsících nabízíme předškolním dětem lyžařský kurz, od jara do léta je možnost využít 10 lekcí předplaveckého výcviku pro všechny věkové kategorie.

Rádi bychom v budoucích letech zařadili i kurz bruslení a další sportovní aktivity podporující zdravý životní styl.

3.3 Psychosociální podmínky

Pocit spokojenosti a bezpečí je cílem mateřské školy. Učitelky dbají na vytváření celkového dobrého klima nejen ve svých třídách, ale v celé mateřské škole. Vše je založeno na vzájemné důvěře ve vztahu učitel-dítě.

Každé nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí, navštívit společně s rodiči prostředí mateřské školy a seznámit se se svými učitelkami ještě před zahájením školního roku. Adaptace po nástupu nového dítěte probíhá vždy individuálně na základě domluvy pedagog-rodíč, dítěti je dána dostatečně dlouhá doba na zvládnutí přechodu do jemu nového a neznámého prostředí.

Respektování potřeb dětí, jejich uspokojování citlivou a nenásilnou formou je důležitý prvek v práci učitelek, nároky na děti jsou kladeny přiměřeně jejich věku a schopnostem. Vše se děje v klidném tempu, chvat a spěch nemá ve školce své místo.

Postavení všech dětí v MŠ je rovnocenné, žádné z dětí nesmí být podceňováno, znevýhodňováno nebo zesměšňováno dospělou osobou ani ostatními dětmi.

V mateřské škole je pevný řád velmi důležitý, přináší dětem pocit jistoty a bezpečí, zároveň je tento řád vyvážen volností a osobní svobodou při rozhodování ve věcech, které si děti rozhodnout mohou. Žádný z těchto výchovných prvků nepřevažuje nad druhým, oba jsou ve vzájemné symbióze.

Učitelka dává dětem jasné a srozumitelné pokyny, přihlíží k věku dítěte, jeho schopnostem a výzrállosti. Jedná s dětmi vždy klidně, mírně a s pochopením.

Učitelky ve třídě se snaží být přímé, vstřícné a empatické, ochotné naslouchat druhým. Vylučuje se jakákoliv nepřipustná manipulace s dětmi a přílišné organizování. Důležité je nastavení důvěry, tolerance, zdvořilosti a vzájemné pomoci. Vše probíhá bez striktního dodržování časového harmonogramu, učitelky vycházejí z nestálé situace a pružně reagují v případě nenadálých okolností. Nezdravá soutěživost u dětí není podporována.

V mateřské škole se pracuje v tzv. centrech, které splňují podíl spoluúčasti dítěte při výběru činnosti nebo práce. Dítě má možnost volby, práce mu není striktně přidělena. Nabízená činnost přihlíží k věku i schopnostem daného dítěte, je dbáno na to, aby veškeré vzdělávání probíhalo pro děti zábavnou a zajímavou formou. Je zde nastavena spolupráce mezi učitelkami a dětmi, pokud učitelka pocítí zájem u dětí o danou oblast, využije tento zájem jako vhodnou motivaci.

Učitelky podporují samostatnost dětí pozitivním přístupem, oceňují projevy a pokusy dětí o zvládnutí daného úkolu. Na zvládnutí všech úkolů nechávají dětem dostatečně dlouhý čas, je zde možnost i dodatečného dokončení v pozdější době. Při pochvale či kritice se zaměřují na konkrétní věc.

Učitelky nenápadně pozorují a vnímají chování dětí ve třídě, dbají na dodržování vzájemné tolerance, zdvořilosti, hezkého chování nejen mezi dětmi, ale i ve vztahu dospělý-dítě. Učitelky samotné jdou svým chováním dětem příkladem. Pro děti by měly být jistotou, o kterou se mohou opírat.

Učitelky se cíleně věnují neformálním vztahům dětí ve třídě a snaží se je nenásilně ovlivňovat prosociálním směrem (prevence šikany a dalších sociálně patologických jevů u dětí). Využívají zejména ranní kruh, kde s dětmi hovoří o problémech, které vyzorují, nebo se s nimi děti svěří. Vše se snaží probírat s ohledem na rozumovou vyspělost dětí, mohou k tomu využívat např. různé hry.

Úprava podmínek a harmonogram zlepšování probíhá každý měsíc v rámci pedagogických rad formou vzájemného sdílení učitelek (předávání zkušeností, možnost využití náslechnů ve třídě, supervize...).

3.4 Organizace chodu

Denní řád je v každé třídě mírně odlišný, přihlíží se zejména k věkovému složení třídy. Je nastaven dle potřeb dětí a je dbáno na jeho dodržování. Zároveň je zde ale možnost pružně reagovat na nenadálé změny v podmínkách, na nenadálé situace vycházející z podnětu okolí či samotných dětí, které si změnu denního řádu vyžádají. V tom případě si učitelky mohou denní řád jakkoliv upravit.

V ranním kruhu jsou pravidelně zařazovány hry a říkanky s pohybem, protahovací a uvolňovací cviky s prvky jógy. Dbáme také na pravidelný a dostatečný pobyt venku.

Práce učitelek je rozdělena na přímou a nepřímou, v době přímé práce se učitelky plně věnují dětem a jejich vzdělávání. V době ranních her do činnosti dětí zbytečně příliš nezasahují, spíše z vpovzdálí pozorují a dohlíží, nechávají dětem prostor k samostatnosti. Vzdělávací část je zařazena zejména během ranního kruhu a center.

Vytvoření příjemného prostředí pro děti je cílem všech učitelek v MŠ. Chceme, aby se děti ve školce cítily bezpečně, měly pocit klidu a pohody. Zároveň je také respektováno jejich soukromí.

Adaptace nově přichozích dětí probíhá ve spolupráci rodič-učitelka, kdy obě strany mají velký zájem na tom, vše proběhlo co nejlépe. Dětem je ponechán dostatečně velký prostor na zvykání si na chod a řád MŠ, učitelky přihlíží k individualitě každého dítěte. Celý první školní rok dítěte je brán jako zvykácí, dítě má právo na tak dlouhou dobu adaptace, jakou potřebuje.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, jedna oblast nepřevažuje nad druhou. Dopolední část dne je zaměřena spíše na činnost řízenou, v době ranních her, pobytu venku a odpoledních činností převažuje činnost spontánní.

Dětem je ponechán dostatečný prostor na spontánní hru, na samostatné vyjadřování a uspokojování svých potřeb. Učitelka se snaží v této době nezasahovat zbytečně do hry, ponechává dětem možnost volného vyjadřování svých emocí a budování mezilidských vztahů.

Děti mají v MŠ dostatečný prostor k vlastní iniciativě, učitelky je plně podporují v jejich aktivitě při vzdělávání. Dávají jim možnost výběru práce do center a motivují je k vyzkoušení i těch věcí, o které nemají zájem.

Mateřská škola vytváří dětem takové podmínky, aby se naučily pracovat nejen jednotlivě a individuálně, ale aby byly schopné i spolupráce. Nejprve s kamarádem ve dvojici, postupně v menší skupině, následně ve skupině středně velké a nakonec práce celé třídy.

V mateřské škole je dbáno na respektování osobního soukromí dětí, v každé třídě je vytvořen tzv. odpočinkový koutek, kam se děti mohou uchýlit v případě potřeby být sám. Třídy jsou stavebně vyřešeny tak, aby děti měly soukromí např. při osobní hygieně.

Děti mají možnost zapojit se do příprav týdenních bloků, pomáhat učitelkám svými nápady v realizaci celého týdne, mohou nosit do školky pomůcky a materiály k danému tématu. Učitelky vnímají zájem dětí, reagují na jejich přání a spolupracují s nimi.

Vybavení prostředí pro vzdělávání dětí je průběžně doplňováno, dokupují se neustále nové nejrůznější didaktické pomůcky a hry, které děti podněcují ke vzdělávání.

Do ranních kruhů a následných center mají učitelky nachystané veškeré pomůcky a materiály již s předstihem.

Ve třídách nejsou překračovány povolené počty dětí, v každé třídě pracují dvě učitelky, které se navzájem překrývají podle své pracovní doby. Na dopolední vzdělávací blok jsou přítomné obě dvě a vzájemně se doplňují a pomáhají si. Ke spojování dětí dochází pouze v nejnútnejších případech.

Učitelky by uvítaly menší počty žáků ve svých třídách, přítomnost asistentů v každé třídě a větší možnost nabízených školení a seminářů.

3.5 Řízení mateřské školy

Řízení MŠ = ředitel právního subjektu ZŠ a MŠ, zástupce ředitele ZŠ pro MŠ, učitelky MŠ.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny – pracovní náplně, pracovní a vnitřní řád. Dále mají učitelky za povinnost:

- hodnotit přínos nabízených akcí pro vzdělávání dětí a podporu ŠVP PV
- vytvořit třídní alba, tablo předškoláků, nástěnky, pečovat o obecní vývěsku
- odevzdávat hodnocení dítěte – 1x za půl roku – Oregonská metoda
- odevzdávat portfolia dítěte s pokroky - 3x do roka
- vznášet požadavky na nákup materiálu, pomůcek a hraček dle plánu i aktuálních potřeb
- upozorňovat vedení svými návrhy na možnosti zlepšení práce s dětmi a rodičovskou veřejností
- účastnit se vzdělávacích akcí a své poznatky předávat kolegyním
- aktivně se podílet svými návrhy na zlepšení prostředí

Informační systém je vytvořen funkčně, a to jak uvnitř mateřské školy, tak i navenek. Pedagogové jsou informováni o všech důležitých událostech a činnostech, které se týkají nejen vzdělávání dětí, ale i personálních otázek.

Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Ředitelka školy podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. K tomuto přispívají pedagogické rady, osobní schůzky s pedagogy a neformální setkání.

Pedagogický sbor pracuje jako tým. Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.

Rodiče jsou nejdůležitějšími partnery učitelky při výchově dětí, proto nám velmi záleží na vzájemní spolupráci. Dbáme na vstřícné a konstruktivní kontakty, seznamujeme je se záměry pedagogů a s možnostmi spolupodílet se na dění v mateřské škole.

- schůzky s rodiči – vždy se snažíme jednat otevřeně, ale zároveň ohleduplně, taktně a diskrétně
- informace na internetových stránkách
- posezení s rodiči a dětmi
- individuální rozhovory při příchodu a odchodu dítěte z MŠ, popřípadě telefonické či písemné spojení
- rodiče se podílí na vypracování ŠVP – dotazníky, názory, náměty...
- sponzorské dary dle možností (papíry, látky, nitě, opravy hraček...)
- zajištění exkurzí
- rodiče jsou seznamováni s obsahem výchovně vzdělávací práce a výtvořů dětí – nástěnky v šatně
- přístup rodičů do MŠ a možnost účastnit se činností
- možnost individuálních schůzek
- spolupráce rodiny (při nápravě řeči)

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu.

Tvorba obsahu vzdělávání vychází z RVP PV. Metody a formy práce jsou voleny adekvátně.

Třídní vzdělávací programy vznikají na základě čtyř integrovaných bloků, tyto bloky učitelky rozpracují do měsíčních podtémat a z těch tvoří týdenní plán činností v jednotlivých centrech aktivit pro děti na každý den. Každé podtéma rozpracovávají v týdenních plánech do bloku tak, aby splňovalo všechny oblasti RVP PV.

Tyto bloky čerpají z jednotlivých vzdělávacích oblastí, mají podobu tematických celků, popřípadě projektů – jednodenní, týdenní, dlouhodobé. Zaměření integrovaných bloků vychází ze života dítěte a jeho potřeb. Bloky se svým obsahem vzájemně doplňují, prohlubují, prolínají, navazují na sebe. Pro práci platí průběžně se doplňující etapy – plánování, realizace, evaluace.

Zástupkyně ředitelky ZŠ pro MŠ vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky.

Plán kontrolní činnosti:

- Povinná a další třídní dokumentace / evidenční listy, přehled výchovné práce, týdenní plány
- Estetické prostředí, úpravy třídy, nástěnky

- Stav učebních pomůcek a hraček
- Spolupráce učitelek
- Komunikace s rodiči
- Samostatnost učitelek při prezentaci na rodičovských schůzkách, besídkách
- Interakce učitelka – dítě
- Pěstování a upevňování hygienických, pracovních a kulturně společenských návyků
- Individuální přístup k dětem
- Diferencované zadávání úkolů dětem s odkladem školní docházky, individuální plány

Evaluační systém:

Každý týden probíhá sebehodnocení práce učitelky – rozvoj kompetencí a plnění cílů. Nehodnotíme, zda všechny děti vše zvládly, ale hodnotíme svoji práci, metody, formy, prostředky s ohledem na děti – jejich zájem, co dětem činnost přinesla. Sebehodnocení zapisujeme na zadní stranu týdenních plánů. Toto hodnocení je důvěrné a slouží pouze pedagogům jako analýzy pro další práci.

Závěrečné hodnocení a evaluace mateřské školy je zveřejňováno v rámci výroční zprávy o činnosti školy.

Spolupráce s odborníky – náprava řeči a nesprávná výslovnost probíhá ve spolupráci s klinickou logopedkou Mgr. Dubskou, která provede u dětí depistáž a v jednotlivých třídách a doporučí učitelkám a asistentkám logopedie, jak metodicky postupovat.

V případě potřeby spolupracujeme s PPP v Havlíčkově Brodě a SPC v Jihlavě. Na základě jejich vyšetření sestavuje pro děti IVP.

Spolupráce se ZŠ je důležitá v oblasti plynulého přechodu dětí z předškolního vzdělávání na 1. stupeň základní školy, a to nejen v oblasti návyků, sebeobsluhy, grafomotoriky a logopedie, ale také v oblasti sociálních vazeb mezi dětmi a jejich budoucími spolužáky.

- účast na akcích vyhlášených školou
- nabídka akcí pořádaných MŠ
- návštěvy v první třídě
- spolupráce s pedagogem z první třídy
- společný plavecký výcvik
- mikulášská nadílka
- Den Bohuslava Reynka
- školní akademie
- zápis do první třídy
- náprava řeči

Spolupráce s veřejností – velmi si ceníme spolupráce s místními organizacemi, podnikateli, dopravní a městskou policií, hasiči i spolkem myslivců.

- webové stránky školy
- Lipské listy
- vystoupení na schůzi ČSŽ a setkání důchodců
- obecní vývěska, tablo

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci, kteří pracují jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují. V naší mateřské škole je zaměstnáno 8 pedagogických pracovníků a všichni mají předepsanou odbornou kvalifikaci. K prohlubování odbornosti slouží DVPP.

Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Tato pravidla si pedagogický sbor definuje vždy na poradě před začátkem školního roku. Během roku se pravidla mohou pružně upravovat a doplňovat.

Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Vzdělávání je definováno v ročním plánu DVPP, probíhá formou odborných kurzů a školení, učitelky k sebevzdělávání využívají i možnosti samostudia.

Ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání, vyhledává a nabízí pedagogům možnosti dalšího profesního růstu, podporuje je v jejich profesních zájmech a činnostech.

Učitelky mají ranní a odpolední směnu s podmínkou překrývání směn tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti.

Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin (viz. přímá práce s dětmi, docházka učitelek)

Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v každé třídě:

- ranní kruh
- centra aktivit
- příprava na pobyt venku
- pobyt venku

- oběd
- příprava na odpočinek

Zaměstnanci jak mezi sebou, tak i s rodiči jednájí seriózně a profesionálně. Řídí se společenskými pravidly a základy slušného chování.

Nápravu řeči provádí ve spolupráci se ZŠ (Mgr. Kučerová) dvě učitelky, které mají kurz logopedického asistenta. Ostatní specializované služby jsou zajišťovány s příslušnými odborníky.

Pro zefektivnění podmínek vzdělávání je dále využíváno nabídek na DVPP.

3.7 Spoluúčast rodičů

Rodiče jsou nejdůležitějšími partnery p. učitelek při výchově dětí, proto nám velmi záleží na spolupráci s nimi. Snažíme se o vytvoření vztahů založených na vzájemné důvěře, vstřícnosti a vzájemného porozumění.

Učitelky respektují individualitu každého dítěte, snaží se ke každému přistupovat citlivě a ohleduplně, snaží se chápat jeho potřeby. Pro rodiče nastupujících dětí je připraven dotazník, kde učitelky získávají pro ně důležité informace. Všem nově přichozím dětem ponechávají dostatečně dlouhou dobu na zvyknutí si na chod, režim a řád MŠ. V případě, že se vyskytnou jakékoli výchovné či jiné problémy, nabízí učitelka po poradě s výchovným poradcem pro ZŠ a MŠ rodičům odbornou pomoc (logopedická péče, vyšetření v PPP ...).

Zapojení rodičů do vzdělávacího procesu dětí je důležitým prvkem spolupráce. Ze strany mateřské školy se tak děje podáváním veškerých informací, které školka shledává důležitými. V šatnách všech tříd jsou nástěnky, tam si rodiče mohou veškeré informace přečíst. Ve vestibulu mateřské školy je k nahlédnutí Třídní vzdělávací plán každé třídy, Školní vzdělávací plán, jídelníček, výroční zpráva či školní řád. Rodiče mají možnost spolupodílet se na chodu mateřské školy, rádi využíváme nabídnutých akcí ze strany rodičů.

Učitelky pravidelně informují rodiče o všem, co se týká jejich dítěte, spolupracují s nimi. Běžné rozhovory mohou probíhat při předávání dítěte, pokud se vyskytne jakýkoliv problém, buď ze strany učitelky nebo rodičů, sjednává se schůzka v klidném prostředí, za přítomnosti učitelek, zástupkyně pro MŠ, rodičů, v případě domluvy i samotného dítěte. U předškolních dětí je rodičům nabízena konzultace ohledně připravenosti jejich dítěte k zápisu do ZŠ.

Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Mateřská škola úzce spolupracuje s rodiči při výchově jejich dětí, rodičům je nabídnuta pomoc již na první informační schůzce. Rodiče se mohou kdykoliv po domluvě s učitelkami účastnit vzdělávání jejich dětí. Školka také pořádá nejrůznější odborné přednášky na témata, o která rodiče projevují zájem.

Učitelky si uvědomují důležitost neustálého sebevzdělávání, snaží se využívat nabízených školení a seminářů. Pročítají si školkou odebírané odborné časopisy, ze kterých čerpají nové podněty, nápady a rady. Pokud mají ve třídě dítě se specifickými potřebami, zjišťují si o tomto tématu veškeré dostupné informace.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Prostředí MŠ je maximálně bezpečné s ohledem na individuální potřeby dítěte se SVP (zvýšený bezpečnostní dohled, personální podpora) - zejména je zabezpečena možnost pohybu a orientace dítěte v prostorách MŠ.

K dispozici je celá řada pomůcek dle potřeb konkrétního dítěte (interaktivní tabule, didaktické pomůcky, tělocvična, klidová zóna). V průběhu se pomůcky doplňují, vylepšují, tvoří "na míru" podle individuálních potřeb a specifik dítěte.

Je zajištěna kvalitní pedagogická péče – v rámci školy je k dispozici speciální pedagog – konzultuje s učitelkami MŠ principy a postupy při vzdělávání dětí se SVP (logopedická péče, práce s dětmi s PAS).

MŠ vždy úzce spolupracuje se zákonnými zástupci dítěte, s pedagogicko-psychologickou poradnou, se SPC Jihlava, s klinickou logopedkou a dalšími poradenskými centry (i z oblasti mimo školství) tak, aby podpora dítěte probíhala co nejefektivněji.

V souladu s právními předpisy je v případě potřeby snížen počet dětí ve třídě.

Asistent pedagoga je přítomen podle stupně přiznaného podpůrného opatření (na základě doporučení SPC).

Vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním systému s ohledem na jeho specifika.

Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška. Je kladen důraz na neustálé rozšiřování vzdělání a poznatků pedagogických pracovníků a na realizaci všech stanovených podpůrných opatření.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

MŠ v rámci svých možností vytváří a zajišťuje takové materiální podmínky, které umožňují dítěti rozvoj jeho talentu a nadání.

Je k dispozici knihovna, různorodé materiály – výtvarné, hudební, dramatické, didaktické i technické, tělocvična, dílna a další pomůcky, kterými se nadále můžou rozvíjet kognitivní schopnosti dítěte.

Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl podporován rozvoj jejich potenciálů a aby se ve škole jejich nadání mohlo projevit, uplatnit a dále rozvíjet.

Jsou vytvářeny podmínky, aby dítě mohlo pracovat na složitějších úkolech a zadáních a bylo vedeno k samostatnosti.

Učitelky taktéž podporují zvědavost a tvořivost dítěte, kombinační schopnosti a originalitu, povzbuzují při hledání vlastních cest a způsobů řešení, vedou ke kladení otázek a hledání odpovědí, samy se dále vzdělávají a prohlubují si znalosti.

MŠ spolupracuje s odborníky, na základě doporučení ŠPZ vytváří individuální vzdělávací plány, úzce spolupracuje se školou, zákonnými zástupci dítěte, různými vzdělávacími institucemi a zájmovými útvary.

Celkově je dbáno na průběžné doplňování a prohlubování vzdělávací nabídky, pomůcek a techniky.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Třída Myšiček a Medvídků má pomůcky i hračky dostatečně podnětné, bezpečné a vhodné pro dvouleté děti. Dvouleté děti jsou zařazovány do těchto dvou tříd.

Dvouleté děti navštěvují v naší školce pouze heterogenní třídy. V těchto třídách jsou dvouletým dětem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. S dětmi máme jasně nastavená pravidla, které pomůcky a hračky mohou využívat jen dvouleté děti a které pomůcky a hračky mohou využívat děti od tří let.

Třídy jsou uspořádány tak, aby daly dvouletým dětem dostatečný prostor na pohyb a hru. Ve třídách je vyhrazen koutek pro možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

Umývárna třídy Medvídků je vybavena přebalovacím pultem. Hygienické zázemí v obou třídách je dostatečné.

V šatně má každé dítě svoji skříňku, která je označena jeho značkou. Skříňky jsou dostatečně prostorné na náhradní oblečení a hygienické potřeby dětí.

Režim dne není striktně daný. Pokud je ve třídě dvouleté dítě, podmínky režimu dne se upravují individuálně.

Všechny děti v mateřské škole (včetně dvouletých) mají více možností adaptace v souladu jejich individuálními potřebami. Při adaptaci dětí vždy učitelka úzce spolupracuje s rodiči, společně se domlouvají, co by bylo pro dítě nejlepší.

Dvouleté děti mohou používat specifické pomůcky pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Vše samozřejmě závisí na spolupráci a domluvě s rodiči. Děti mají možnost si pomůcky ukládat na vyhrazené místo.

Vzdělávání dvouletých dětí probíhá individuálně nebo v menší skupince. Děti mají možnost si vybrat formu, která se jim líbí. Dvouleté dítě zpravidla více pracuje individuálně. Úkolem učitelky je postupně docílit jeho spolupráce s ostatními dětmi a zapojit ho do skupinky dětí.

Učitelka přistupuje k dítěti vždy laskavě, respektuje jeho osobnost a pružně reaguje na jeho potřeby, snaží se o vybudování kvalitního vztahu založeného na důvěře, důslednosti a spolupráci.

Učitelka vždy podněcuje pozitivní vztahy: dítě x dítě, učitelka x dítě, učitelka x rodiče, rodiče x dítě. Tyto vztahy vedou k oboustranné důvěře a spolupráci.

Vybavení a pomůcky se zaměřením na dvouleté děti jsou průběžně doplňovány a obohacovány. Cílem je stále pracovat na rozvoji pozitivních vztahů.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

V naší mateřské škole máme čtyři třídy. Třída Žabičky I. je třída předškolních dětí. Třída Žabičky II. je třída složená z nejmladších předškolních dětí a nestarších dětí středního věku (4-5 let.) Tyto děti mají práci rozdělenou dle svého věku. Předškoláci v obou třídách mají vždy stejné činnosti, stejný způsob práce a stejné akce, aby všichni spolupracovali napříč dvěma třídami a vytvořila se tak přátelská pouta před vstupem do ZŠ. Třídy Myšičky a Medvídci jsou věkově smíšené třídy (2-5 let). I v těchto třídách má každé dítě podmínky přizpůsobené svému věku a schopnostem.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Homogenní třída je třída předškolních dětí. Zde jsou pouze děti v předškolním věku a s odkladem školní docházky. Heterogenní třídy máme v naší MŠ tři. V jedné jsou děti ve věku od 4 do 6 let. Ve zbylých dvou jsou děti ve věku od 2 do 5 let. Rozdělení dětí do těchto tříd je zcela v kompetenci mateřské školy. Při zařazování dětí se samozřejmě berou v potaz sourozenecké vazby a zohledňuje se též přání rodičů (děti z jedné obce, příbuzní).

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

- ranní kruh
- centra aktivit
- příprava na pobyt venku
- pobyt venku
- oběd
- příprava na odpočinek

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy se zveřejňují vždy s pozvánkou k zápisu do mateřské školy, a to nejpozději dva měsíce před uskutečněním zápisu formou webových stránek školy a obecních vývěsek. Kritéria mateřské školy vydává ředitelka ZŠ a MŠ Bohuslava Reynka Lípa po konzultaci se zástupkyní z MŠ.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Podmínky a pravidla individuálního vzdělávání jsou pevně ukotveny ve školním řádu mateřské školy. Má-li být dítě individuálně vzděláváno, je zákonný zástupce dítěte povinen toto oznámení učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V průběhu školního roku nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení doručeno řediteli školy, kam bylo dítě přijato.

Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí další postup při vzdělávání. Termín ověření se bude konat třetí středu v listopadu, popř. náhradní termín bude první středa v prosinci. Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Pokud tak nebude učiněno, ukončí ředitelka toto vzdělávání a dítě musí nastoupit na povinné vzdělávání do mateřské školy

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Mateřská škola využívá prvky programu Začít spolu. Čtyři učitelky se účastnily Letní školy Začít spolu a mají certifikát o absolvování programu.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Mateřská škola je prvním důležitým krokem pro celoživotní rozvoj a učení dítěte. V úzké spolupráci s rodinou má zajistit dítěti od útlého věku prostředí, kde se probouzí aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, ale i ukázat, co všechno už samo umí, zvládne, dokáže. MŠ má dítěti zajistit včasné vzdělávání, na které dále navazuje vzdělání povinné. Posláním je vychovávat a rozvíjet pozitivně a sebevědomě laděnou osobnost, podporovat v dětech duševní pohodu, psychickou a fyzickou zdatnost, rozvíjet intelekt, řeč a jazyk. Snažíme se vést děti k tomu, aby měly v budoucnu optimistický postoj ke světu a okolí. Vytváříme jim takové podmínky, aby se cítily spokojeně a bezpečně, aby byly naplňovány jejich potřeby a individualita v příjemném a nestresujícím prostředí.

Důraz klademe především na „prožitkové učení“ jehož hlavními znaky jsou: spontánnost, objevnost, komunikativnost, aktivita a tvořivost, konkrétnost a zapojení všech smyslů.

Hlavní cíle školy jsou totožné s cíli Rámcově vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Snažíme se vytvářet prostředí podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, které podporuje hravost a tvořivost a vede k aktivnímu rozvoji s ohledem na individualitu dítěte. K tomu využíváme i lokalitu školky (blízkost přírody).

Cílem naší práce je, aby dítě na konci předškolního období získalo v rámci svých osobních předpokladů přiměřenou fyzickou, psychickou, sociální samostatnost a základy kompetencí důležitých pro jeho další rozvoj a vzdělávání.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Vzdělávání probíhá formou neřízené i řízené činnosti. Ranní hry, pobyt venku na školní zahradě a odpolední hry jsou neřízenou činností. Komunitní kruh a centra aktivit jsou řízená činnost, která

probíhá individuálně, skupinově ale i frontálně. V tomto případě záleží vždy na přípravě řízené činnosti ze strany učitelky.

Metody vzdělávání:

Učitelky mateřské školy během vzdělávání dětí zařazují tyto metody:

- metody slovní
- metody názorně demonstrační
- metody praktické

Výběr metod vždy závisí na didaktickém cíli.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

PPLP tvoří třídní učitelky, jsou odpovědný za jeho realizaci a vyhodnocování (zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů). Pokud jsou daná opatření dostatečná, pokračuje se v jejich realizaci a upravují se výhradně podle potřeb dítěte. PPLP je v písemné podobě. Zákonný zástupce je vždy s PPLP seznámen.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

IVP tvoří třídní učitelky pod vedením speciálního pedagoga na základě doporučení ŠPZ a jsou odpovědný za jeho realizaci a vyhodnocování (naplňování IVP vyhodnocuje ŠPZ ve spolupráci s MŠ). IVP se průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních potřeb dítěte. Pokud jsou daná opatření dostatečná, pokračuje se v jejich realizaci a upravují se výhradně podle potřeb dítěte. IVP je v písemné podobě. Zákonný zástupce je vždy s IVP seznámen.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Snažíme se vycházet z individuálních potřeb daného dítěte a jeho rodiny a potenciál dítěte rozvíjet komplexně a maximálně. Proto i spolupráce s dalšími subjekty (příp. sponzory) se řídí tímto pravidlem. Vždy se pokoušíme navázat dialog s institucemi, se kterými již rodina dítěte spolupracuje

a funkčně propojit a sjednotit systém, jakým je s dítětem pracováno tak, aby na sebe vzájemně navazoval a doplňoval se.

Zodpovědné osoby:

Za systém péče o děti se SVP a děti nadané odpovídá ředitelka školy a zástupkyně pro MŠ, dále pak třídní učitelky.

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

Logopedická péče a náprava řeči

(další předměty případně vycházejí z individuálních potřeb konkrétního dítěte)

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Je však nezbytné uvědomovat si specifika související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Dvouleté dítě má výrazně méně zkušeností vůči ostatním dětem a snaží se poznávat svět všemi smysly. Velice důležitá je pro dítě vazba na dospělou osobu, proto je zde důležitá role učitelky.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem – cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a tyto děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka. V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole budou alespoň čtyři cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina (nebo skupiny) pro bezplatnou jazykovou

přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Jaro

Název integrovaného bloku	Jaro
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvědomovat si jarní přírodu a vznik nového života, vnímat změny počasí, umět pojmenovat některé druhy květin 2. projevovat kladný vztah ke knížkám, udržet pozornost při četbě, reprodukovat čtený text, umět popsat situaci podle obrázků, vyjádřit myšlenku dramatizací, improvizací a mimikou 3. být ohleduplný k ostatním, respektovat druhé, vnímat odlišnost lidí s různými kulturami, orientovat se v prostředí, ve kterém žijeme, rozeznat město a vesnici, bezpečné chování v dopravních situacích
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaro a jeho znaky 2. Velikonoce a jarní tradice 3. Zvířata a jejich mláďata 4. Kniha a pohádky 5. Dopravní prostředky 6. Mesto a vesnice

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rolišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	uvědomění si vlastního těla vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi zorganizovat hru projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon sledovat a vyprávět příběh, pohádku naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi zorganizovat hru

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon sledovat a vyprávět příběh, pohádku naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování rozhodovat o svých činnostech nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem zachovávat správné držení těla
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>rozhodovat o svých činnostech</p> <p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem</p> <p>zachovávat správné držení těla</p>
<p>chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá</p>	<p>získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci</p>	<p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti</p> <p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>rozhodovat o svých činnostech</p> <p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem zachovávat správné držení těla
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj kooperativních dovedností	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

6.1.2 Léto

Název integrovaného bloku	Léto
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<ol style="list-style-type: none"> uvědomovat si změny v přírodě spojené s letním obdobím, uvědomovat si rizika spojená s prázdninami a cestováním mít povědomí o zaměstnání dospělých lidí, umět pojmenovat profese, seznámit se se starými řemesly mít povědomí o své zemi a poznávat kultury ostatních států
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ol style="list-style-type: none"> Léto a jeho znaky Letní sporty Profese Cestování Co umíme za celý rok Rozloučení se školkou

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat očima zleva doprava rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech domluvit se slovy i gesty, improvizovat naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat očima zleva doprava rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech domluvit se slovy i gesty, improvizovat naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat očima zleva doprava rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech domluvit se slovy i gesty, improvizovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	spolupracovat s ostatními porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	uvědomění si vlastního těla	utvořit jednoduchý rým správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

6.1.3 Podzim

Název integrovaného bloku	Podzim
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět

Název integrovaného bloku	Podzim
Charakteristika integrovaného bloku	<ol style="list-style-type: none"> 1. adaptace dětí na pobyt v MŠ, dokázat fungovat v kolektivu dětí bez podpory rodičů, zvládnout denní režim a získat sebejistotu. 2. zvládnout sebeobsahu a hygienické návyky, umět vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů, soustředit se a udržet pozornost, osvojit si poznatky o přírodě, seznamovat se se zdravým způsobem života 3. orientovat se v prostoru a čase, porozumět slyšenému slovu, mít povědomí o podzimním období
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kamarádi v MŠ 2. Rodina 3. Podzim a jeho znaky 4. Plody podzimu 5. Les a věci s ním spojené 6. Zdravý životní styl

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
	získání relativní citové samostatnosti	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	rozvoj a užívání všech smyslů	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj schopnosti sebeovládání	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
		chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
		odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
		uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
		vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí</p>	<p>rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny</p>	<p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>
	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p>
<p>rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit</p>	<p>rozvoj schopnosti sebeovládání</p>	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p> <p>vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p>
<p>se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění</p>	<p>rozvoj schopnosti sebeovládání</p>	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p> <p>vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout</p>	<p>rozvoj schopnosti sebeovládání</p>	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p> <p>vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p>
<p>spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat</p>	<p>rozvoj schopnosti sebeovládání</p>	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážít si jejich práce a úsilí
		odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
		uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
		vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

6.1.4 Zima

Název integrovaného bloku	Zima
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<ol style="list-style-type: none"> umět se orientovat v ročním období a vnímat změny v přírodě, uvědomovat si důležitost přírody pro člověka, osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, pomáhat pečovat o životní prostředí vnímat reálně svět nadpřirozených bytostí, uvědomovat si zvyky a tradice, podporovat estetické cítění, udržování vzájemných vztahů, umět vyjádřit svoje pocity, zážitky a přání

Název integrovaného bloku	Zima
	3. umět se orientovat v denním režimu a rozlišit časové pojmy, umět zacházet s předměty denní potřeby, užívání sloves a přídavných jmen - správná stavba věty, orientovat se v číselné řadě
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zima a její znaky 2. Adventní čas 3. Vánoce - zvyky a tradice 4. Zimní sporty 5. Ryby ptáci 6. Masopust a karneval

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	vytváření základů pro práci s informacemi	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
		těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
		vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
		zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p>
<p>se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)</p>	<p>rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit</p>	
<p>klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo</p>	<p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p> <p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>	<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)</p>
<p>se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy</p>	<p>posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)</p> <p>osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem</p>	<p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p> <p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p>
<p>průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím</p>	<p>rozvoj společenského i estetického vkusu</p>	<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	<p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>chápat slovní vtip a humor</p>
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování</p>	<p>rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání</p>	<p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>chápat slovní vtip a humor</p>
<p>dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)</p>	<p>vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu</p> <p>osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě</p>	<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p>

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

ŠVP tvoří čtyři integrované bloky, které obsahují záměry a cíle, vzdělávací nabídku, očekávané výstupy a klíčové kompetence. Učitelky rozpracují tematické okruhy do měsíčních podtémat. Na tomto základě připravují týdenní plány konkrétních činností do jednotlivých center aktivit na každý den. Týdenní činnosti jsou plánovány tak, aby rovnoměrně rozvíjely všechny typy inteligence a zároveň zahrnovaly všech pět oblastí výchovy vytyčených Rámcovým vzdělávacím programem. Učitelka může pružně reagovat na jakoukoli aktuální událost nebo nepředvídané situace, které spontánně vyplynou ze života dětí.

6.3 Dílčí projekty a programy

Dílčí projekty a programy jsou realizovány v rámci některé třídy, nebo sdružují děti z různých tříd. Programy mohou být připravovány a realizovány ve spolupráci s dalšími subjekty (krajská knihovna, záchranná stanice Pavlov, myslivecký spolek...), čerpají z jednotlivých vzdělávacích oblastí a mají podobu tematických celků nebo projektů (jednodenní, týdenní, dlouhodobé).

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámeček školy	Cílem je zjištění, že ŠVP PV je v souladu s požadavky aktuálního RVP PV	Komparační analýza	Při inovaci a aktualizaci po třech letech. V případě aktualizace RVP PV ihned.	Ředitelka ZŠ, zástupce pro MŠ
Pedagogické vedení školy	Vedení školy cíleně pečuje o naplnění relevantních potřeb každého pedagoga a jeho profesní rozvoj, probíhá průběžná kontrola kvality podmínek pro vzdělávání	Hospitace, rozšiřování profesního portfolia, DVPP, roční plán DVPP	Průběžné	Ředitelka ZŠ, zástupce pro MŠ, ostatní učitelky
Kvalita pedagogického sboru	Zjišťuje se kvalita pedagogického procesu, se zaměřením na efektivní uplatňování metod a forem práce formulovaných v ŠVP PV	Sebereflexe učitelů, hospitace, vzájemné hospitace učitelů – sdílení dobré praxe	Denně – rozhovor mezi kolegy a vedoucí. Po skončení tematické části písemně do formulářů. 1x ročně písemné	Ředitelka ZŠ, zástupce pro MŠ, všechny učitelky

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM – Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
			hodnocení pedagogů	
Vzdělávání	Mateřská škola má jasně formulovanou vizi a realistickou strategii rozvoje, toto pedagogové sdílejí a naplňují. Dále se zjišťuje, zda jsou naplňovány vize a dlouhodobé cíle stanovené v ŠVP PV a jak jsou v TVP realizovány integrované bloky.	Kontrola průběžného plánování kompetencí	Čtvrtletně	zástupce pro MŠ, vedoucí učitelky ve třídách, ostatní učitelky
Vzdělávací výsledky	Mateřská škola soustavně získává informace o posunech výsledků každého dítěte ve všech vzdělávacích oblastech a reaguje na ně vhodnými pedagogickými opatřeními	Vedení portfolia dítěte, Oregonská metoda pro hodnocení předškolních dětí, sledování vývoje a učení dětí, naplňování očekávaných výstupů, naplňování kompetencí podle ukazatelů dosaženého vzdělání (pracovní listy, kresby, případně komentáře učitelky)	Průběžně + 3x ročně na základě průběžných záznamů o dětech	Všechny učitelky
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Mateřská škola vytváří každému dítěti a jeho rodině rovné příležitosti ke vzdělávání. Cílem je hodnocení úrovně školní připravenosti a hodnocení účinnosti vzdělávání dětí se SVP	Diagnostika školní zralosti, naplňování cílů stanovených v PLPP nebo v IVP, podpora dětí ohrožených školních neúspěchem ze Šablon OP JAK	PLPP - 3 x ročně, IVP – pololetně (na základě průběžných záznamů), diagnostika školní zralosti - 2 x ročně (konzultace s rodiči, příp. návrh na odklad	Všechny učitelky ve spolupráci s ŠPZ a speciálním pedagogem ze ZŠ

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
			školní docházky)	